

připouští se ani náhradní doručení podle § 27 vlád. nař. č. 8/1928 Sb., nýbrž v § 29 odst. 1 č. 2 je výslovně předeepsáno doručení do vlastních rukou příjemcových; příjemcem je pak, je-li strana zastoupena zmocněncem (§ 17), podle § 30 tento. Doručení straně o sobě nemůže tedy míti právních účinků. Nemůže-li takové doručení míti právních účinků, pak není ani možno 15denní preklusivní lhůtu odvolací (§ 75 odst. 1 cit. vlád. nař.) počítati ode dne doručení písemného vyhotovení výměru (§ 72 odst. 2) jen straně, pokud nebylo doručeno také jejímu vykázanému zmocněnci. Teprve pak je doručení podle § 30 pokládati za platně vykonané a teprve ode dne tohoto doručení počíná plynouti lhůta odvolací.

V dnešním sporu je po stránce skutkové nesporno, že v řízení před okr. úřadem v Rožňavě byla firma Buzi a Kerpán zastoupena zmocněncem Dr. M. A., advokátem tamtéž, vykázaným podle § 17 vlád. nař. č. 8/1928 Sb. písemnou plnou mocí, a že výměr okr. úřadu v Rožňavě z 15. března 1932 určený pro tuto firmu nebyl doručen jemu, nýbrž je n společníku firmy. Toto doručení nelze proto podle § 30 tohoto vlád. nař. pokládati za platně vykonané, takže nemůže míti právních účinků a nelze proto ode dne doručení výměru jen firmě, resp. jejímu společníku, počítati ani lhůtu odvolací. Vzhledem k donucující povaze tohoto předpisu nemají právního významu vývody stížnosti, v nichž se poukazuje k tomu, že Dr. M. A. jako zmocněnec zúčastněné firmy odvolání v 15denní lhůtě odvolací u stěžující si pojišťovny skutečně podal a že by je byl býval pravděpodobně u ní podal i tehdy, kdyby výměr, proti němuž odvolání čelilo, byl býval doručen přímo jemu, neboť úvahy tyto ani úvahy o účelu, jaký má ustanovení § 30, nemohou nic změnit na striktním a kategorickém jeho znění, které jako *ius cogens* nepřipouští jiného výkladu, než jaký shora byl podán.

Těmito úvahami dospěl nss k zamítnutí stížnosti pro bezdůvodnost. Uložení pokuty pro svévoli stěžující si pojišťovně jest odůvodněno § 41 zákona o ss.

Č. 12.744.

Pojišťovací právo: * Ona část území bývalého vévodství Těšínského, která podle rozhodnutí konference velvyslanců v Paříži z 28. července 1920 připadla republice Polské, tvořila až do 28. července 1920 součást státního území Československé republiky.

(Nález z 27. ledna 1937 č. 10.391/37.)

V ě c: Bohumil D. v Českém Těšíně (adv. Dr. Artur Wohrizek z Českého Těšína) proti rozh. min. soc. péče ze 4. dubna 1934 o zápočtu příspěvkových měsíců.

V ý r o k: Naříkané rozhodnutí, pokud jde o příspěvkové měsíce v období od 15. ledna 1920 do 28. července 1920, zrušuje se pro nezákonnost; v ostatním se stížnost odmítá pro nepřípustnost.

D ů v o d y: Výměrem z 21. srpna 1930 oznámila úřadovna B Všeobecného pensijního ústavu v Brně st-li podle § 178 pensijního zákona č. 26/1929 Sb. počet získaných jím příspěvkových měsíců do 31. prosince 1928, a to 133 měsíce od 1. ledna 1909 do 15. ledna 1920 a 72 měsíce od 15. ledna 1923 do 31. prosince 1928.

V odvolání z tohoto výměru domáhal se st-l, aby mu jako získané příspěvkové měsíce byla započítána též doba od 15. ledna 1920 do 15. ledna 1923, kdy byl svojí zaměstnavatelkou přidělen jejímu závodu ve Skočově (okres Bílsko) na plebiscitním území. Tomuto odvolání nebylo nař. rozhodnutím v pořadí instančním vyhověno z těchto důvodů: Rozdělení Těšínska mezi republiku Československou a republiku Polskou bylo provedeno rozhodnutím velvyslanecké konference z 28. července 1920 (viz vlád. vyhlášku č. 20/1925 Sb.). Tento mezinárodní akt, máje deklaratorní povahu, působí ex tunc, takže spornou část Těšínska nutno považovati s hlediska mezinárodního za součást polského státu již od rozpadu Rakousko-uherské monarchie a nikoli tedy snad až ode dne zmíněného rozhodnutí velvyslanecké konference. Nutno tudíž pojištění provedené po rozpadu Rakousko-uherské monarchie tehdejším nositelem pensijního pojištění v Bílsku ohledně osob zaměstnaných ve sporné části Těšínska považovati za pojištění cizí, t. j. polské, jehož zhodnocení pro pojištění československé by bylo lze vyřešiti jedině v rámci zvláštní vzájemnostní smlouvy s Polskem na poli sociálního pojištění, dojde-li k jejímu uzavření na základě § 191 odst. 3 zákona č. 26/1929 Sb.

O stížnosti na toto rozhodnutí uvážil nss:

Na sporu je otázka, má-li býti st-li jako získané příspěvkové měsíce započítáno období od 15. ledna 1920 do 15. ledna 1923, kdy byl zaměstnán ve Skočově v okrese bílském na území bývalého vévodství Těšínského, jež rozhodnutím konference velvyslanců v Paříži z 28. července 1920 bylo rozděleno mezi republiku Československou a republiku Polskou tak, že Skočov s celým okresem bílským připadl republice Polské.

Stížnost se domáhá zápočtu celého onoho období od 15. ledna 1920 do 15. ledna 1923, avšak její námitky, jimiž nárok ten proti hledisku žal. úřadu dovozuje, dopadají jen na údobí před 28. červencem 1920, kdežto co do nároku na zápočet v dalším údobí po 28. červenci 1920 stížnost blíže provedena není, neboť dovozuje v podstatě jen, že vévodství Těšínské sluší považovati za součást republiky Československé až do rozdělení provedeného rozhodnutím konference velvyslanců v Paříži z 28. července 1920, že prémie zaplacené v době plebiscitní přijdou k dobru československému ústavu a nerozhoduje, že pensijní ústavy neuzavřely dosud dohodu o převodu premiových rezerv. Může proto nss rozhodovati věcně jen o nároku st-lově na zápočet příspěvkových měsíců do 28. července 1920, kdežto co do dalšího údobí po tomto dni je stížnost odmítnouti pro nepřípustnost. V těchto hranicích bylo o stížnosti uvážiti:

Žal. úřad neuznal st-lova nároku na žádaný zápočet příspěvkových měsíců proto, že rozhodnutí konference velvyslanců z 28. července 1920, jímž bylo provedeno rozdělení Těšínska, májíc deklaratorní povahu,

působí ex tunc, a nutno proto spornou část Těšínska považovati za součást polského státu již od rozpadu Rakousko-uherské monarchie, nikoliv ode dne rozhodnutí konference velvyslanců. Tomuto názoru nemohl však nss ve shodě se stížností přisvědčiti.

Území československého státu nebylo sice zákonem z 28. října 1918 č. 11 Sb., jednajícím o zřízení tohoto státu, vymezeno, z historického vývoje však vychází, že k území tomu náležely hned od doby státního převratu z 28. října 1918 tak zvané země korunní či historické, totiž Čechy, Morava a Slezsko v těch mezích, ve kterých byly součástí bývalého mocnářství rakousko-uherského, a že tento právní stav byl smlouvou mezi Čelnými mocnostmi spojenými a sdruženými a Československem podepsanou v Saint-Germain en Laye 10. září 1919 uznán. Není pochyby, že kdyby stav ten byl zůstal nezměněn, náleželo by celé druhdy rakouské Slezsko k Československé republice a tvořilo by součást jejího státního území.

Podle dalšího vývoje vylíčeného v nálezu tohoto soudu z 23. června 1922 č. 9533 Boh. A 1439/22 byla mezi zástupci Zemského národního výboru pro Slezsko a Polské rady národové 5. listopadu 1918 za účelem udržení klidu a pořádku v Těšínském Slezsku uzavřena dohoda a 25. února 1919 vojenská konvence, stanovící demarkační čáru, kterou československá, resp. polská vojska neměla překročiti. Dne 27. září 1919 rozhodly Čelné mocnosti, že rozdělení území, které 1. dubna 1914 tvořilo vévodství Těšínské, stane se plebiscitem, že do té doby bude území to spravovati mezinárodní komise a že bude stanovena hraniční čára, která určí území, ve kterém správu povedou jednak úřady československé, jednak úřady polské. Celé Těšínské Slezsko bylo obsazeno vojskem Čelných mocností a dáno pod autoritu mezinárodní komise, aby zatímně zabezpečila nestrannou správu a organisovala plebiscit. Aktem z 10. července 1920 ve Spa prohlásily však vlády československá a polská, že přijímají, aby hranice území, na němž se měl konati plebiscit, byly určeny Čelnými mocnostmi spojenými a sdruženými, načež Čelné mocnosti pověřily uspořádání této otázky konferenci velvyslanců. Ta pak rozhodla aktem z 20. července 1920, zvaným rozhodnutí konference velvyslanců v Paříži, a stanovila hranice svrchovanosti Polska a Československa.

Samo toto rozhodnutí konference velvyslanců zjišťuje ve svém úvodu, že Čelné mocnosti spojené a sdružené, rozhodnuvše ustanovením z 27. září 1919, že určí politickou příslušnost bývalého vévodství Těšínského . . . . . tím, že nařídí provedení lidového hlasování, ale uváživše, že . . . . . vlády polská a československá prohlásily aktem z 10. července 1920 ve Spa, že přijímají, aby hranice jmenovaných území byly určeny Čelnými mocnostmi spojenými a sdruženými, pověřily uspořádáním této otázky konferenci velvyslanců, jež v důsledku toho rozhodla takto: Hranice svrchovanosti Polska a Československa nad bývalým knížectvím Těšínským . . . budou stanoveny hraniční čarou, určenou tímto způsobem: atd. K tomuto rozhodnutí konference velvyslanců je připojena doložka z téhož dne, jako je samo rozhodnutí, v níž zplnomocnění zástupci vlády polské a československé prohlašují »ve smyslu

svého prohlášení z 10. července 1920 úplné přijetí předcházejících ustanovení svými vládami«.

Z tohoto vývoje jde, že ode dne, kdy státním převratem z 28. října 1918 byla obnovena samostatnost státu českého jako Československé republiky, tvořilo bývalé vévodství Těšínské v těch mezích, ve kterých bylo součástí bývalého mocnářství rakousko-uherského, součástí státního území Československé republiky, jež jeho osudem disponovala a již náleželo, i když na něm její svrchovanost nebyla vykonávána, v celém rozsahu až do 28. července 1920, kdy teprve se souhlasem Československé vlády, vyjádřeným v doložce k rozhodnutí konference velvyslanců, připadla část jeho státu polskému, čímž teprve příslušnost této části bývalého vévodství Těšínského k tomuto státu byla konstituována. Vycházel-li proto žal. úřad z názoru, že rozhodnutí konference velvyslanců v Paříži, majíc deklaratorní povahu, působilo ex tunc, takže spornou část Těšínska nutno považovati za součást polského státu již od rozpadu Rakousko-uherské monarchie, ocitl se v rozporu s právním řádem. Nemohl proto žal. úřad odepřít st-li žádané započtení příspěvkových měsíců za dobu od 15. ledna 1920 do 28. července 1920. Učinil-li tak přece, vycházej z řečeného nesprávného právního názoru, dopustil se nezákonnosti.

Č. 12.745.

Policejní věci. — Řízení správní: I. Dozor na zachování předpisů o divadlech je v Praze svěřen policejnímu ředitelství. — II. Jestliže okresní (státní policejní) úřad vydal příkaz podle čl. 3 odst. 1 zákona č. 125/1927 Sb. na přímý rozkaz zemského úřadu, je příkaz takový pokládati za vydaný se schválením zemského úřadu. Není podstatnou vadou, že se na tento rozkaz úřad I. stolice neodvolal ve svém příkazu. — III. I přes pravoplatný stavební konsens a kolaudační výměr divadelní budovy v Praze mohou státní úřady naříditi další bezpečnostní opatření, a to i stavebního rázu.

(Nález z 27. ledna 1937 č. 10.433/37.)

V ě c: Antonín F. v Praze proti rozh. zem. úřadu v Praze z 27. března 1934 o stavebních úpravách a ze 7. června 1934 o policejním přestupku.

V ý r o k: Stížnosti se zamítají pro bezdůvodnost.

D ů v o d y: Policejní ředitelství v Praze výměrem ze 7. února 1934 nařídilo st-li jako vlastníku divadla »Areny« na Smíchově a jako divadelnímu podnikateli v této budově podle čl. 3 odst. 1 zákona č. 125/1927 Sb. provedení řady úprav stavebních a jiných na budově jmenovaného divadla i v jeho zařízení, a mimo to mu uložilo, aby si neodkladně opatřil zvláštní další hlídku hasičskou se stálým stanovištěm na jevišti. K provedení tohoto příkazu byla mu dána nepřekročitelná lhůta a pohroženo mu, kdyby příkazu toho nedbal a kdyby po uplynutí dané mu lhůty v pořádání divadelních představení pokračoval, podle čl. 3 odst. 1 cit. zákona peněžitou pokutou od 10 do 5.000 Kč nebo trestem na svobodě